

Koronavirus

COVID-19-epidemian hybridistrategian seuranta

Erilliskatsaus, vaihtuva teema

**Vakavan koronavirustaudin
riskitekijöistä kotimaisten tapausten
valossa**

3.3.2021

Koronavirus

Taustaa

Ikä on merkittävin vakavan koronavirustaudin riskitekijä. Lisäksi tiettyjä taustasairauksia sairastavilla on muuta väestöä suurempi riski saada vakava koronavirustauti, joutua sairaala- ja tehohoitoon tai menehtyä tautiin. Taustasairaus tai sen hoito voivat heikentää immuunipuolustusta ja sitä kautta lisätä vakavan covid-19 taudin riskiä. Myös itse taustasairaus voi vaikeutua korkeakuumeisesta koronavirusinfektiosta. Toisaalta, jotkin kansansairaudet ovat yleisiä tartunnan saaneilla, sairaalaan joutuneilla ja kuolleilla vain koska ne ovat yleisiä väestössä. Taustasairauksien vaikutusta vakavan koronavirustaudin riskiin seurataan THL:ssä.

Analyysia varten on kerätty laaja aineisto kansallisista rekistereistä: Tartuntatautirekisteri, Terveystieteiden tutkimuskeskus (Hilmo), Perusterveydenhuollon avohoidon ilmoitusrekisteri (Avohilmo), Tehohoidon laaturekisteri sekä Kelan Erityiskorvausrekisteri, Reseptikeskus ja Reseptiarkisto. Aineisto on koottu henkilötunnistein, jotta henkilöiden eri rekistereistä kerätyt tapahtumat on voitu yhdistää.

Tartuntatautirekisteristä poimitut varmennetut covid-19-tapaukset on yhdistetty muihin terveydenhuollon rekistereihin, jotta on voitu määrittää covid-19-taudin takia sairaalahoitoon ja tehohoitoon joutuneet sekä tautiin kuolleet. Lääketieteellisten riskiryhmien määrittämisessä on käytetty Kelan (lääkkeen erityiskorvausoikeus, Reseptikeskus ja Reseptiarkisto) aineistojen lisäksi edellisen viiden vuoden ajalta Hilmoa (erikoissairaanhoito) ja osassa sairauksista Avohilmoa (perusterveydenhuollon lääkärikäynti).

Miten tutkitaan liittyykö taustasairaus vakavan koronavirustaudin riskiin

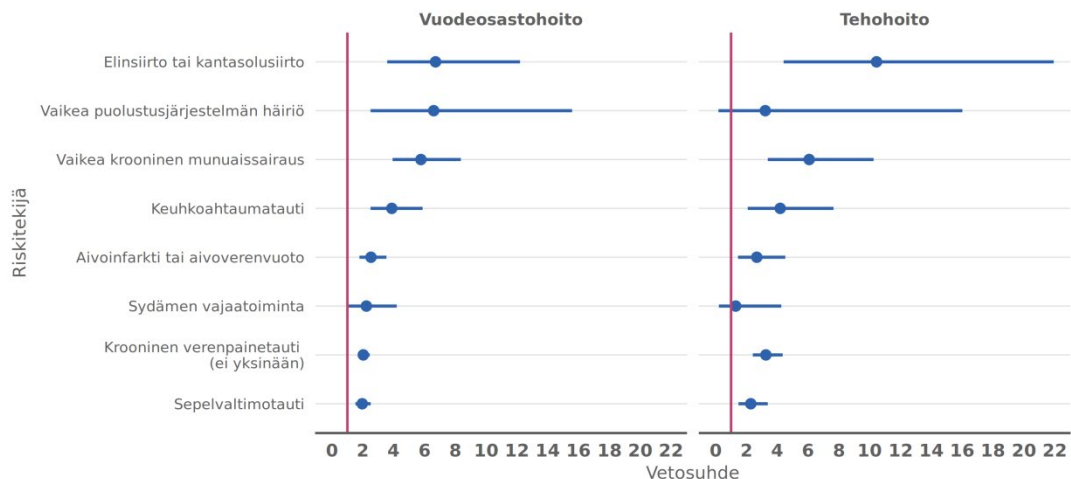
Joutuuko suurempi osuus taustasairautta sairastavista covid-19-taudin takia sairaalahoitoon tai tehohoitoon, verrattuna henkilöihin, joilla kyseistä sairautta ei ole? Jos kyseessä olevaa sairautta sairastavien osuus on suurempi vakavasti sairaiden covid-19-tapausten joukossa kuin lievemmin sairastuneissa, taustasairaudesta voidaan katsoa olevan yhteydessä (assosiaatio) vakavampaan koronavirussairauteen. Taustasairautta sairastavien 20–69-vuotiaiden riskiä saada vakava covid-19-tauti verrattuna henkilöihin, joilla ei ole taustasairautta (vertailuryhmä), tutkittiin vetosuhteen (odds ratio, OR) avulla. Tulokset vakioitiin iän ja sukupuolen mukaan.

Vakavalle covid-19-taudille altistavia sairauksia 20–69-vuotiailla

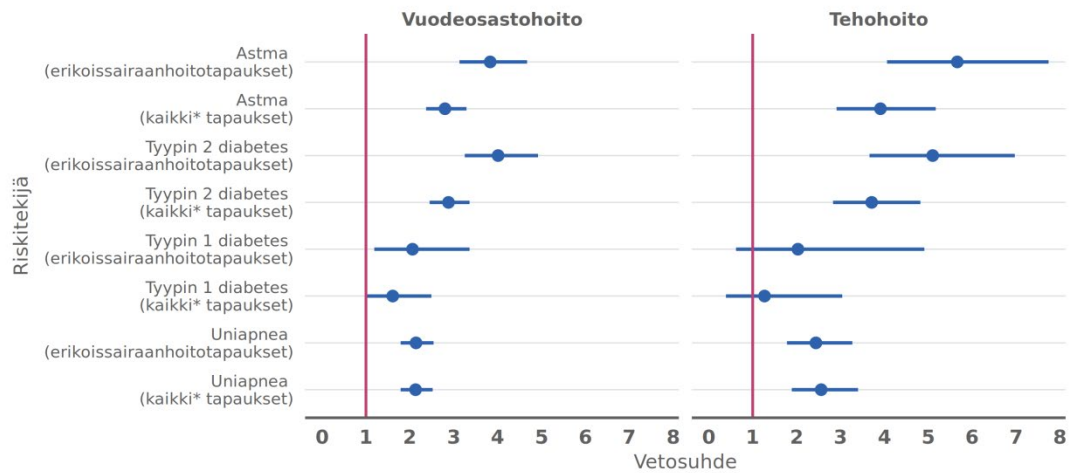
Covid-19-taudin takia sairaalahoitoon joutumisen riski (veto) on elinsiirtopotilailla ja vaikeaa perinnöllistä puolustusjärjestelmän häiriötä sairastavilla melkein seitsenkertainen, vaikeaa kroonista munuaissairautta sairastavilla melkein kuusinkertainen sekä kroonista keuhkohtaumatauti (COPD) sairastavilla melkein nelinkertainen verrattuna henkilöön, jolla kyseistä sairautta ei ole (Kuvio 1).

Taudin vaikeusaste vaikuttaa vakavan koronavirustaudin riskiin astmaa, tyypin 1 ja 2 diabetesta ja uniapneaa sairastavilla. Koronaviruspotilailla, jotka ovat olleet astman, tyypin 1 tai 2 diabeteksen tai uniapnean takia erikoissairaanhoidossa on suurempi riski (veto) joutua sairaalahoitoon, tehohoitoon ja kuolla verrattuna kaikkiin kyseistä tautia sairastaviin henkilöihin, jos mukana ovat myös terveyskeskuksessa hoidetut (Kuvio 2).

Suomalaisilla 20–69-vuotiailla koronaviruspotilailla kuoleman riski (veto) on hematologisissa syöpätapauksissa yli kolminkertainen ja muissa syövässä yli kuusinkertainen verrattuna henkilöihin, joilla ei ole ollut syöpädiagnoosilla käyntejä terveydenhuollossa kahden viimeisen vuoden aikana. Tosiassassa riski voi olla suurempikin, jos kaikki aineistossa mukana olleet olisivat sairastuneet syöpään kahden vuoden sisällä. Toistaiseksi rekisteriaineistosta ei ole ollut mahdollista rajata pois aikaisemmin syöpään sairastuneiden seurantaikäntejä.

Kuvio 1. Kroonista taustasairautta sairastavien 20–69-vuotiaiden riski saada vakava covid-19-tauti verrattuna henkilöön, jolla ko. sairautta ei ole. Ikä- ja sukupuolivakioidut vetosuhteet (OR) ja 95 % luottamusvälit riskiryhmittäin. 1.3.2021 mennessä rekisteröidyt tapaukset.

*Mukana myös terveyskeskuksessa hoidetut lievemmät tapaukset

Kuvio 2. Astmaa, Tyypin 1 ja 2 diabetesta ja uniapneaa sairastavien 20–69-vuotiaiden riski saada vakava covid-19-tauti verrattuna henkilöön, jolla ko. sairautta ei ole. Ikä- ja sukupuolivakioidut vetosuhteet (OR) ja 95 % luottamusvälit riskiryhmittäin. 1.3.2021 mennessä rekisteröidyt tapaukset.

Lisätietoja:

Heini Salo, erikoistutkija, etunimi.sukunimi@thl.fi

Tuija Leino ylilääkäri, etunimi.sukunimi@thl.fi